

УДК 364.4:316.343-058.65]:005.42

DOI <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2025-1-42-50>

Карпенко Олена Георгіївна,

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна.
oh.karpenko@kubg.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-6715-2899>

Спіріна Тетяна Петрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна.
t.spirina@kubg.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-0287-7343>

Лехолетова Марина Миколаївна,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна.
m.lekholetova@kubg.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-4055-991X>

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ У НАДАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ВРАЗЛИВИМ ГРУПАМ НАСЕЛЕННЯ

Постановка проблеми. В умовах повномасштабного вторгнення росії на територію України, соціальної та психосоціальної підтримки потребують соціально вразливі групи населення (внутрішньо переміщені особи, учасники/учасниці бойових дій та члени їхніх сімей, особи з інвалідністю, жертви сексуального насильства пов'язаного з війною, сім'ї з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, люди похилого віку), що призвело до необхідності застосування принципово нових підходів у професійній діяльності соціальних працівників, у здійсненні міждисциплінарної взаємодії та командної роботи для надання інтегрованих соціальних послуг вразливим групам населення, які перебувають у ситуаціях, що потребують кризового втручання.

Збільшення потенційних отримувачів соціальних послуг спричинене погіршенням соціальної, економічної ситуації, зменшенням реальних можливостей для працевлаштування, низьким рівнем забезпечення громадян базовим пакетом соціальних послуг.

Внаслідок цього зростає необхідність у міждисциплінарній взаємодії, яка орієнтована на соціальний захист і підтримку окремих осіб та соціальних груп, що опинилися в складних умовах, особливо в контексті соціально-економічної та духовної кризи. Паралельно, у процесі стабілізації суспільства, міждисциплінарна взаємодія не лише надаватиме допомогу, але й займатиметься створенням та підтримкою відповідного соціального середовища для всіх громадян. Це вимагатиме

спеціальної підготовки учасників команди, які повинні володіти необхідними знаннями та навичками для ефективного виконання цих завдань.

Оцінка якості надання соціальних послуг передбачає міждисциплінарний підхід, адже будь-який економічний результат здебільшого є соціально значущим, а соціальні процеси, як правило, проявляються через економічний ефект.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У часи нових викликів для населення України, її економічної, соціальної, демографічної кризи спричиненої повномасштабним вторгненням, все більше науковців зосереджує свій науковий пошук на дослідженні особливостей здійснення соціальної роботи з вразливими категоріями населення в умовах соціальної кризи воєнного часу (Коленіченко, 2022; Liakh et al., 2024); впливу цифровізації соціальних послуг на ефективність обслуговування та якості надання соціальних послуг вразливим категоріям населення (Gunko et al., 2025); обґрунтуванні критеріїв, за якими вразливим групам населення можуть бути надані соціальні послуги профілактики, обслуговування і підтримки (Дуля & Лютий, 2024); методів соціальної роботи та особливостей практичного їх впровадження у роботі з вразливими групами населення (Тодорцева, 2020; Лехолетова, 2021; Карпенко, 2023); особливостей впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах, ведення випадку/кейс менеджмент та міжвідомча взаємодія (Кияниця & Петрочко, 2017; Дацаківська та ін., 2021; Петрочко, 2021; Горішна та ін., 2024); принципів міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі, які дозволять забезпечити якісні управлінські рішення, спрямовані на розвиток інтегрованих соціальних послуг, системність, послідовність та узгодженість дій у процесі їх надання (Лях et al., 2020; Spirina, 2022).

Метою статті є дослідити питання особливостей організації міждисциплінарної взаємодії у наданні соціальних послуг вразливим групам населення та налагодження співпраці з отримувачами соціальних послуг.

Виклад основного матеріалу. В українському законодавстві поняття «вразливі групи населення» трактується як «особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників; соціальні послуги визначаються, як дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають й визначаються основні організаційні та правові засади їх надання» (Про соціальні послуги, 2019). В умовах соціальних змін важливими принципами для надання соціальних послуг вразливим групам населення є: інтеграція та взаємодія, сімейно орієнтований підхід, командна робота, постійне самовдосконалення фахової майстерності, чітко скоординована, цілеспрямована професійна діяльність, максимальна спрямованість на розвиток сильних сторін та позитивних ресурсів отримувачів послуг, партнерство.

Дуже важливо, щоб особи які не можуть самостійно подолати негативні життєві обставини, знали і розуміли, що вони мають можливості, гарантовані державою, для виходу зі скрути в залежності від конкретної життєвої ситуації. Варто наголосити, що своєчасне надання соціальних послуг сприятиме попередженню виникнення проблемних ситуацій (Дуля & Лютий, 2024). Тому, наразі актуалізується питання міждисциплінарної взаємодії у наданні інтегрованих соціальних послуг особам/сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Науковці А. Дуля та В. Лютий зазначають, що надання соціальних послуг особам, які перебувають у вразливому стані повинно базуватись на оцінці їхніх потреб, рівня мобільності та соціального функціонування, соціальної інтегрованості (Дуля & Лютий, 2024). Міждисциплінарний підхід у наданні соціальних послуг вразливим групам населення передбачає комплекс заходів, які проводяться у тісній взаємодії єдиною командою фахівців задля досягнення спільної мети щодо поліпшення якості життя отримувачів

послуг, захист їхніх інтересів, прав та свобод.

Міждисциплінарна команда (сукупність незалежних експертів з різних сфер професійної діяльності) характеризується визначеним порядком взаємодії та побудовою згоди. До формування команди можуть залучатися різні суб'єкти залежно від типу випадку.

Члени міждисциплінарної команди відповідно до кваліфікації та у межах повноважень і обов'язків, визначених нормативно-правовими актами та посадовими інструкціями, беруть участь у плануванні та наданні необхідних послуг; сприяють залученню можливих ресурсів від організації, установи, яку вони представляють, інформують відповідального за ведення випадку про виконання плану чи потребу його корегування. Так, у своїй роботі міждисциплінарна команда повинна дотримуватися наступних етапів роботи з ведення випадку отримувача послуги (рис. 1).

Основою ведення випадку (або кейс-менеджменту) є орієнтація кожного члена міждисциплінарної команди на покращення ситуації особи/сім'ї, що належать до вразливих категорій населення або перебувають у складних життєвих обставинах (Дацаківська та ін., 2021). Головним суб'єктом і організатором цієї роботи виступає фахівець з соціальної роботи – соціальний працівник. Соціальний працівник координує роботу

міждисциплінарної команди щодо розв'язання нагальних завдань й позитивних результатів у роботі, дбає про ефективну співпрацю й партнерство всередині команди та із зовнішнім середовищем. Часто можна спостерігати, що деяким соціальним працівникам вдається легко справлятися з конфліктними ситуаціями, тоді як інші відчують в них дискомфорт. Деякі з них виявляють більше вміння у вирішенні проблем з балакучими клієнтами, тоді як інші швидше знаходять спільну мову з замкнутими і мовчазними людьми. Одні соціальні працівники виявляють більшу чуйність до дітей, інші – до людей похилого віку. Таким чином, особистісні якості соціального працівника мають великий вплив на стосунки у професійній взаємодії (Карпенко, 2024).

Науковець Я. Юрків наголошує, що міждисциплінарній команді властиві чітке усвідомлення завдань й узгодження цілей для ефективного функціонування за ключовими законами групи, цілеспрямований підбір фахівців, функціональна мобільність, уміння адекватно реагувати на зміну загальних організаційних завдань (Юрків, 2013).

Для менеджменту професійної діяльності, покращення взаємодії, як між членами команди, так і з отримувачами соціальних послуг та їхнім оточенням, розв'язання ряду соціальних проблем, оптимізації

Рис. 1. Етапи ведення випадку міждисциплінарною командою

Джерело: складено на основі аналізу літератури (Кияниця & Петрович, 2017; Дацаківська та ін., 2021; Горішина та ін., 2024; Петрович, 2021)

навантаження на членів команди, соціальним працівником використовуються методи та соціальні технології. Серед них: консультації та психологічна підтримка; соціальне планування; робота з групами; медіація; розвиток громади; методи індивідуальної та групової соціальної роботи; метод проектування соціальної послуги та ін. (Лехолетова, 2021; Карпенко, 2023). Для ефективної міждисциплінарної взаємодії, важливо щоб члени команди дотримувались професійної культури, яка реалізується через забезпечення партнерства, узгодження дій, поведінку фахівців, комунікаційні навички, здатність розв'язувати конфліктні ситуації тощо (Spirina, 2022).

Залучення різноманітних фахівців до міждисциплінарної команди, дозволяє виробити максимально точну експертну оцінку ситуації отримувача послуги, запропонувати великий вибір послуг і успішно долати виникаючі міжвідомчі бар'єри. Отримувачі послуги, члени сім'ї зустрічаються з усією командою, або ж з окремим її представником. На регулярних зустрічах незалежні експерти проводять оцінювання виконаної роботи, визначають пакет послуг, які рекомендують конкретному отримувачу соціальних послуг. Для надання інтегрованих соціальних послуг отримувачу міждисциплінарна команда може вступати у взаємодію з іншими службами або передавати їм роль лідера в наданні цільових послуг.

Згідно з міжнародним досвідом, від соціальних працівників очікують значних знань і навичок. Наприклад, відповідно до «Стандартів класифікації практичної соціальної роботи в США», соціальні працівники повинні мати чітке уявлення про: теорії та методи роботи з окремими клієнтами та групами; ресурси та послуги, які надає суспільство (громада); програми і цілі соціальних служб на рівні штатів і держави; організацію місцевої інфраструктури та розвиток служб охорони здоров'я і соціального забезпечення; основи соціально-економічної та політичної теорії; расові, етнічні та інші культурні групи, їх моральні цінності, життєві уклади та проблеми, що з цього випливають; результати професійних і наукових досліджень, які

можна використовувати в практиці; концепції та методи соціального планування; теорію і практику спостережень, зокрема в контексті практичної соціальної роботи; теорію та практику управління персоналом; соціальні, психологічні, статистичні дослідницькі методи і методики; теорію та концепції управління службами соціального захисту населення; фактори навколишнього середовища і суспільства, що впливають на клієнта; теорію та методи психосоціальної оцінки різних форм; теорію організаційних і соціальних методів для покращення роботи; теорію та методи адвокатської практики; стандарти та практику професійної діяльності; теорію і методи викладання та навчання; тенденції у політиці соціального захисту населення; закони і нормативні акти на місцевому і державному рівнях, що впливають на різні види послуг.

Проте наявність теоретичних знань ще не гарантує ефективність у професійній взаємодії. Від соціального працівника, зокрема, вимагається: уважно слухати інших, намагаючись зрозуміти їхні потреби; збирати інформацію для підготовки соціальної оцінки та звіту; формувати і підтримувати професійні стосунки, орієнтуючись на надання соціальної допомоги; спостерігати за вербальними та невербальними проявами поведінки; спрямовувати зусилля клієнтів на вирішення їхніх проблем і здобувати їхню довіру; обговорювати чутливі питання з увагою та підтримкою, створюючи атмосферу довіри; шукати креативні рішення для проблем клієнтів; визначати, коли необхідно припинити терапевтичну допомогу клієнту; проводити дослідження та інтегрувати їхні результати в практику; виступати посередником і вести переговори між сторонами конфлікту; забезпечувати взаємодію між різними організаціями; інформувати державні, приватні, громадські та законодавчі органи про соціальні потреби, що стосуються фінансування відповідної діяльності (Карпенко, 2024).

Виходячи з особливостей взаємодії соціального працівника та учасників команди, особливостями міждисциплінарного підходу у наданні соціальних послуг є: пріоритет

інтересів і потреб отримувачів соціальних послуг над інтересами фахівця; їх наполегливе й дієве мотивування щодо зміни поведінки клієнта; комплексний підхід до вирішення складних життєвих ситуацій; скоординована робота фахівців різних галузей.

Незважаючи на певні особливості, міждисциплінарні команди створюються і організовують свою роботу за принципами: членства (членом групи вважається професіонал, незалежно від того, чи є робота в команді його основною діяльністю); інтеграції (групу складають представники різних професій, чії знання і професійний досвід покликані допомогти в досягненні єдиної мети); колективної відповідальності (кожен учасник роботи групи професійно і юридично відповідальний за власні та групові рішення) (Лях та ін., 2020). Можливі моделі взаємодії команди із представниками вразливих груп населення під час ведення випадку наведено на рисунку 2.

Особливостями мультидисциплінарного підходу є наявність різних поглядів фахівців з різних галузей знань на одну і ту ж проблему, але ці погляди не інтегруються, а використовується узагальнена картина предмета дослідження на основі якої створюється єдиний скоординований пакет послуг для отримувача.

Як зазначає Т. Коленіченко, у випадку, коли необхідно отримати якісно нове знання у роботі з отримувачами послуг, порівняно з попередніми, використовується трансдисциплінарний підхід (Коленіченко, 2022). Тобто, трансдисциплінарний підхід спирається на одну пріоритетну теорію.

Поділяємо думку Ю. Тодорцевої, яка до переваг міждисциплінарної моделі відносить можливість отримувача послуги долучатись та брати участь у зустрічах міждисциплінарної команди як повноцінного партнера (Тодорцева, 2020).

Таким чином, міждисциплінарна модель дозволяє запобігти дублюванню послуг, непослідовності чи фрагментарності їх надання. Ключовими методологічними засадами функціонування такої команди можемо визначити: інтеграція, колективна відповідальність, професіоналізм. Команда повинна мати широкий арсенал умінь та навичок, а також глибокі знання в галузі наук про людину, таких як психологія, акмеологія, соціологія, педагогіка, право та інші. Знання і навички членів міждисциплінарної команди, у поєднанні з відповідними особистісними якостями та здатністю до творчості, можуть розглядатися як важливі складові готовності до професійної діяльності з різними групами населення.

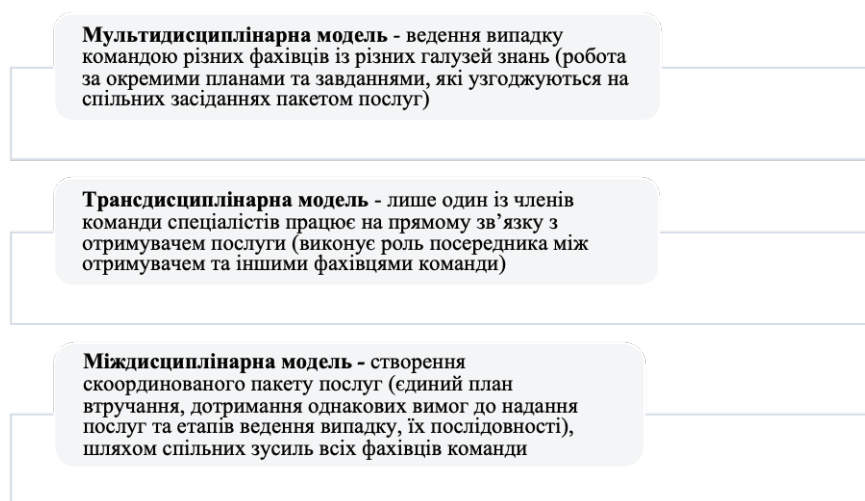

Рис. 2. Моделі взаємодії команди із представниками вразливих груп населення під час ведення випадку

Джерело: складено на основі аналізу літератури (Тодорцева, 2020; Дацаківська та ін., 2021; Коленіченко, 2022)

Міждисциплінарний підхід до організації надання соціальних послуг і задоволення потреб громадян забезпечує комплексний підхід до розв'язання проблемних ситуацій, попередження чи усунення соціальних ризиків й вразливості особи.

Висновки. Ефективність міждисциплінарної взаємодії у наданні соціальних послуг вразливим групам населення залежить від ряду принципів, яких варто дотримуватись при організації роботи міждисциплінарної команди. Перш за все, це професіоналізм і висока кваліфікація членів міждисциплінарної команди. Пріоритетними у роботі міждисциплінарної команди повинні бути інтереси отримувача послуги та добровільність користування послугами, а також активна участь отримувача послуги у веденні випадку, що,

на нашу думку, сприятиме розвитку його власного потенціалу. Ефективна взаємодія міждисциплінарної команди неможлива без обміну інформацією щодо випадку та співпраці протягом всього шляху ведення випадку, послідовності і поетапності надання послуги, повноцінного використання спільних ресурсів.

Склад та можливості міждисциплінарної команди обумовлюють обрання стратегії втручання у ситуацію отримувача послуг (термінового втручання, паралельних дій, спільних дій, стратегія обстеження, розподілу й аналізу). Важливо, щоб усі зацікавлені сторони чітко розуміли потребу в систематичності процесу змін і не піддавалися бажанню діяти швидко і всупереч планам у відповідь на зовнішню критику.

Література

1. Горішна Н. М., Криницька І. П., Скочко М. О., Слезанська Г. І., Столярик О. Ю., Петрочко Ж. В. Кейсменеджмент у роботі з дітьми з інвалідністю та їх сім'ями у територіальних громадах: методичний посібник. Житомир : ТОВ «505», 2024. 256 с.
2. Дашаківська О. Ю., Стельмах С. С., Максименко К. М. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Ч. 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Посібник. Київ, 2021. 72 с. URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/12711/file/Spilno_posibnyk_2_casemanagement.pdf
3. Дуля А., Лютий В. Класифікація різних груп отримувачів соціальних послуг за ознаками соціальної дезадаптації, виключеності та вразливості. *Ввічливість. Humanitas*. 2024. № 5. С. 11–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.5.2>
4. Карпенко О. Г. Педагогічний моніторинг професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери у процесі застосування електронного навчання. *Social work and education*. 2024. Т. 11. № 1. С. 33–40. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.3>
5. Карпенко О. Г. Методи соціальної роботи як складова успішної професійної діяльності соціального працівника. *Ввічливість. Humanitas*. 2023. № 4. С. 18–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.4.3>
6. Кияниця З. П., Петрочко Ж. В. Соціальна робота з уразливими сім'ями та дітьми : посібник ; у 2-х ч. Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології. Київ, 2017. 256 с.
7. Коленіченко Т. І. Соціальна робота з ветеранами гібридної війни: теоретичні підходи. *The 15 th International scientific and practical conference "Science, innovations and education: problems and prospects"* (September 21-23, 2022). CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. С. 122–126.
8. Лехолетова М. М. Методи менеджменту соціальної роботи у діяльності соціального працівника. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. № 2(7). С. 51–60. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(7\).2021.244079](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(7).2021.244079)
9. Лях Т., Спіріна Т., Рогожинська В. Принципи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27. Т. 3. С. 224–228. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/27.203727>
10. Петрочко Ж. В. Ведення випадку. *Енциклопедія освіти / НАПН України* : 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 100–101.
11. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 15.03.2025).
12. Тодорцева Ю. В. Кейс-менеджмент як метод соціальної роботи в процесі підготовки професійно мобільних майбутніх фахівців соціальної сфери. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій*

i загальноосвітній школах. 2020. № 69. Т. 3. С. 133–137. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-3.27>

13. Юрків Я. Мультидисциплінарна команда як форма соціально-педагогічної роботи з розумово відсталими дітьми та їхніми сім'ями. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2013. Вип. 21. С. 218–222.

14. Gunko S., Lekholetova M., Liakh V. Digitalization of Social Services for Vulnerable Groups in Territorial Communities of Ukraine. In: Smyrnova-Trybulska, E., Chen, N. S., Kommers, P., Morze, N. (Eds.), *E-Learning and Enhancing Soft Skills*. Springer, Cham, 2025. pp. 293–307. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-82243-8_17

15. Liakh V., Vainola R., Lekholetova M. Technological Principles of Social Projecting in the Civil Society Organizations' Activities in Ukraine. *Society, integration, education. Proceedings of the International Scientific Conference*. 2024, May 24. Vol. I. P. 724–735. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2024vol1.7894>

16. Spirina T. Making effective decisions as a component of the professional culture of a social worker. *Information and innovative technologies in the turbulence era*. Katowice, 2022. P. 232–249. DOI: <https://doi.org/10.54264/M014>

References

1. Horishna, N. M., Krynytska, I. P., Skochko, M. O., Slozanska, H. I., Stoliaryk, O. Yu., & Petrochko, Zh. V. (2024). Keismenedzhment u roboti z ditmy z invalidinisti u ta yikh simiamy u terytorialnykh hromadakh [Case management in working with children with disabilities and their families in territorial communities]. Zhytomyr: TOV «505» [in Ukrainian].

2. Dashchakivska, O. Yu., Stelmakh, S. S., & Maksymenko, K. M. (2021). Spilno do novykh posluh. Kerivnytstvo iz vprovadzhennia sotsialnykh posluh dlia simei z ditmy v hromadakh. Chastyna 2. Vedennia vypadku ta mizhvidomcha vzaiemodii [Together for new services. Guidelines for the implementation of social services for families with children in communities. Part 2. Case management and interagency interaction]. Kyiv. Retrieved from https://www.unicef.org/ukraine/media/12711/file/Spilno_posibnyk_2_casemanagement.pdf [in Ukrainian].

3. Dulia, A., & Liutyi, V. (2024). Klasyfikatsiia riznykh hrup otrymuvachiv sotsialnykh posluh za oznakamy sotsialnoi dezadaptatsii, vykliuchenosti ta vrazlyvosti [Classification of different groups of recipients of social services according to social maladjustment, exclusion and vulnerability]. *Vvichlyvist. Humanitas*, (5), 11–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.5.2> [in Ukrainian].

4. Karpenko, O. H. (2024). Pedahohichniy monitorynh profesiinoi pidhotovky maibutnykh fakhivtsiv sotsialnoi sfery u protsesi zastosuvannia elektronnoho navchannia [Pedagogical monitoring of professional training future specialists in the social sphere in the process of application of electronic learning]. *Social work and education*, 11(1), 33–40. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.3> [in Ukrainian].

5. Karpenko, O. (2023). Metody sotsialnoi roboty yak skladova uspishnoi profesiynoi diyalnosti sotsialnoho pratsivnyka [Methods of social work as a component of the successful professional activity of a social worker]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 4, 18–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.4.3> [in Ukrainian].

6. Kyianytsia, Z. P., & Petrochko, Zh. V. (2017). Sotsialna robota z urazlyvymy simiamy ta ditmy. Ch. I. Suchasni oriientyry ta kliuchovi tekhnologii [Social work with vulnerable families with children. Part 1. Modern landmarks and key technologies]. Kyiv [in Ukrainian].

7. Kolenichenko, T. I. (2022). Sotsialna robota z veteranamy hibrydnoi viiny: teoretychni pidkhody [Social work with veterans of hybrid warfare: theoretical approaches]. In: *The 15 th International scientific and practical conference “Science, innovations and education: problems and prospects”* (September 21-23, 2022). (pp. 122–126). CPN Publishing Group, Tokyo, Japan [in Ukrainian].

8. Lekholetova, M. M. (2021). Metody menedzhmentu sotsialnoi roboty u diialnosti sotsialnoho pratsivnyka [Social work management methods in the activities of a social worker]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita – Social work and social education*, 2(7), 51–60. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(7\).2021.244079](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(7).2021.244079) [in Ukrainian].

9. Liakh, T., Spirina, T., & Rohozhynska, V. (2020). Pryntsypy mizhdystsyplinarnoi vzayemodiyi u sotsial'niy roboti [Principles of interdisciplinary interaction in social work]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current questions of humanitarian science*, 23(3), 224–228. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/27.203727> [in Ukrainian].

10. Petrochko, Zh. V. (2021). Vedennia vypadku [Case management]. In: Kremen, V. et al. (Eds.), *Encyclopedia of education*. 2nd ed., add. and proces. (pp. 100–101). Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].

11. Pro sotsialni posluhy: Zakon Ukrainy vid 17.01.2019 r. № 2671-VIII [On social services: Law of Ukraine of 17.01.2019 No. 2671-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian].
12. Todortseva, Yu. V. (2020). Keis-menedzhment yak metod sotsialnoi roboty v protsesi pidhotovky profesiino mobilnykh maibutnykh fakhivtsiv sotsialnoi sfery [Case management as a method of social work in the process of training professionally mobile future social sphere specialists]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and general education schools*, 69(3), 133–137. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-3.27> [in Ukrainian].
13. Yurkiv, Ya. (2013). Mulytdystsyplinarna komanda yak forma sotsialno-pedahohichnoi roboty z rozumovo vidstalymy ditmy ta yikhnimy simiamy [Multidisciplinary team as a form of social and pedagogical work with mentally retarded children and their families]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Pedahohika. Sotsialna robota» – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series «Pedagogy. Social Work»*, 21, 218–222 [in Ukrainian].
14. Gunko, S., Lekholetova, M., & Liakh, V. (2025). Digitalization of Social Services for Vulnerable Groups in Territorial Communities of Ukraine. In: Smyrnova-Trybulska, E., Chen, N. S., Kommers, P., Morze, N. (Eds.), *E-Learning and Enhancing Soft Skills*. (pp. 293–307). Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-82243-8_17
15. Liakh, V., Vainola, R., & Lekholetova, M. (2024). Technological Principles of Social Projecting in the Civil Society Organizations' Activities in Ukraine. *Society, integration, education. Proceedings of the International Scientific Conference* (May 24, 2024). Vol. I. pp. 724–735. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2024vol1.7894>
16. Spirina, T. (2022). Making effective decisions as a component of the professional culture of a social worker. *Information and innovative technologies in the turbulence era*. (pp. 232–249). Katowice. DOI: <https://doi.org/10.54264/M014>

Карпенко О. Г., Спіріна Т. П., Лехолетова М. М. Міждисциплінарна взаємодія у наданні соціальних послуг вразливим групам населення

У даній статті аналізується проблема міждисциплінарної взаємодії в процесі надання соціальних послуг під час воєнного стану в Україні. Підкреслюється важливість та актуальність соціальних послуг для вразливих верств населення в умовах війни, а також необхідність впровадження нових підходів у професійній діяльності соціальних працівників. Особливу увагу приділено міждисциплінарній співпраці та командній роботі, які є ключовими для надання інтегрованих соціальних послуг групам населення, що опинилися в кризових ситуаціях. Вивчені теоретичні основи категорії «вразливі групи населення». У зв'язку з цим, наразі виникає потреба в міждисциплінарній взаємодії для надання інтегрованих соціальних послуг особам і сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах. Проведено аналіз складових та змісту діяльності міждисциплінарної команди. Окреслено ключові якості та компетенції, які повинні мати соціальні працівники для ефективної професійної взаємодії в умовах воєнного стану. Серед них виділено навички кризового консультування, громадянську компетентність, національну ідентичність та участь у волонтерській діяльності. Представлено міждисциплінарну модель управління випадком у контексті воєнного стану, зокрема, виявлено специфіку мультидисциплінарного підходу до організації соціальних послуг. Підкреслено, що успішність міждисциплінарної взаємодії в наданні соціальних послуг для вразливих груп населення залежить від дотримання ряду принципів, які слід враховувати при формуванні роботи міждисциплінарної команди. Зроблено висновки, що успішна співпраця міждисциплінарної команди є неможливою без обміну інформацією про конкретний випадок та спільної роботи протягом усієї процедури його ведення. Це включає послідовне і поетапне надання послуг, а також ефективне використання спільних ресурсів.

Ключові слова: соціальна робота, соціальний працівник, міждисциплінарний підхід, міждисциплінарна взаємодія, соціальні послуги, інтегровані соціальні послуги, ведення випадку, вразливі групи населення.

Karpenko O. H., Spirina T. P., Lekholetova M. M. Interdisciplinary interaction in the provision of social services to vulnerable population groups

This article analyzes the problem of interdisciplinary interaction in the process of providing social services during martial law in Ukraine. It emphasizes the importance and relevance of social services for vulnerable groups of the population in war conditions, as well as the need to introduce new approaches in the professional activities of social workers. Particular attention is paid to interdisciplinary cooperation and teamwork, which are key to providing integrated social services to population groups in crisis situations. The theoretical foundations of the category of

"vulnerable population groups" are studied. In this regard, there is currently a need for interdisciplinary interaction to provide integrated social services to individuals and families who find themselves in difficult life circumstances. An analysis of the components and content of the activities of an interdisciplinary team has been conducted. The key qualities and competencies that social workers must have for effective professional interaction in martial law conditions have been outlined. Among them, crisis counseling skills, civic competence, national identity, and participation in volunteer activities are highlighted. An interdisciplinary model of case management in the context of martial law is presented, in particular, the specifics of a multidisciplinary approach to the organization of social services are identified. It is emphasized that the success of interdisciplinary interaction in the provision of social services for vulnerable groups of the population depends on adherence to a number of principles that should be taken into account when forming the work of an interdisciplinary team. It was concluded that successful interdisciplinary team collaboration is impossible without sharing information about a specific case and working together throughout the entire case management process. This includes consistent and phased provision of services, as well as effective use of shared resources.

Key words: social work, social worker, interdisciplinary approach, interdisciplinary interaction, social services, integrated social services, case management, vulnerable population groups.

Стаття надійшла до редакції 27.02.2025 р.

Прийнято до друку 28.03.2025 р.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

